

Regelbunden tillsyn i Djursdala skola i Vimmerby kommun

Delbeslut

Rektorn vid Djursdala skola
590 80 Södra Vi

Regelbunden tillsyn i Djursdala skola

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–6

Inledning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Vimmerby kommun under perioden september–december 2009. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Djursdala skola den 29 september 2009.

Varje skola får efter besöket ett beslut (delbeslut) där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för skolväsendet i ett kommunbeslut (slutligt beslut). Delbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till kommunbeslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter fattat kommunbeslut.

Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/tillsyn).

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och skolan, dels den information som samlats in under besöket. I Djursdala skola intervjuades rektorn, lärare, annan personal samt elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet**Tabell 1:** Antal elever på Djursdala skola

Djursdala skola	Antal elever
Förskoleklass	4
Grundskola	40

Källa: Skolans egna uppgifter 2009-09-29

Djursdala skola är belägen strax intill kyrkan i Djursdala by öster om Södra Vi i Vimmerby kommun. Skolbyggnaden är från femtiotalet och området har haft vikande elevunderlag vilket inneburit att skolan varit föremål för debatt om nedläggning. Flertalet elever åker skolskjuts och bildar tillsammans med ett mindre antal barn i Djursdala by skolans totala elevunderlag.

På Djursdala skola finns förskoleklass, samt årskurserna 1-6. Skolan arbetar åldersintegrerat utifrån följande årskurser; 1-2, 3-4 samt årskurserna 5-6.

Djursdala skola tillhör område 4 tillsammans med Brännebro-, Södra Vi och Rumskulla skola. För området finns en och samma rektor som också är områdeschef.

Skolinspektionens beslut med anledning av den regelbundna tillsynen

Skolan måste vidta åtgärder för att kunna följa upp och utvärdera elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Skolan måste också vidta åtgärder för att samtliga elever ska nå målen för årskurs 5.

Vid sidan av kunskapsresultaten behövs enligt Skolinspektionens bedömningar åtgärder inom nedanstående bedömningsområden:

- Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat (1.2.1 och 1.2.3)
- Anpassning av verksamheten till elevernas behov (1.5.2)
- Normer och värden (2.1.3)
- Ledning och kvalitetsarbete (3.1.1, 3.1.2, 3.3.1, 3.4.1 och 3.4.2)

Rektor och huvudman har ett ansvar för att åtgärder vidtas. Skolinspektionen kommer att följa upp detta beslut. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag Skolinspektionens slutliga beslut avseende Vimmerby kommun meddelades.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Kommentar och bedömning:

Skolan ska enligt läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m. Lpo 94, 2.2. Kunskaper, ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem.

Skolinspektionen har tagit del av den sammanställning av de nationella ämnesproven för årskurs 5 som finns i skolans kvalitetsredovisning. Av sammanställningen framgår att flertalet elever når kravnivån i alla tre ämnen. På två av delproven i engelska är det dock cirka en tredjedel som inte når kravnivån. I matematik och svenska är det cirka en fjärdedel som inte når kravnivån i två av delproven.

Våren 2009 genomfördes för första gången de nationella ämnesproven i matematik och svenska för eleverna i årskurs 3. På skolnivå finns en sammanställning av hur många elever på Djursdala skola som nådde kravnivån för respektive delprov. Av sammanställningen framgår att flertalet elever nådde kravnivån i matematik och svenska.

Förutom resultat på delprov i de nationella proven för ämnena matematik och svenska för årskurs 3 och ämnena engelska, matematik och svenska för årskurs 5 saknas underlag för en bedömning av skolans samlade kunskapsresultat. Det är därför svårt att göra en bedömning om skolans elever överlag tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål. Skolinspektionen bedömer att Djursdala skola måste vidta åtgärder för att kunna följa upp och utvärdera kunskapsresultaten i samtliga ämnen. Skolan måste också skapa förutsättningar för att alla elever ska nå de nationella målen för årskurs 5.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 2.7 Bedömning och betyg, ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn.

Enligt 2 kap. 6 § grundskoleförordningen finns för varje ämne en kursplan. I kursplanen anges de mål som undervisningen ska sträva mot, och de mål som eleverna ska ha uppnått efter det femte och det nionde skolåret. I kursplanerna för ämnena matematik, svenska och svenska som andraspråk anges även de mål som eleverna ska ha uppnått i slutet av det tredje skolåret.

Av intervjuer framgår att lärarna följer upp elevernas kunskaper i samtliga ämnen. I ämnena engelska, svenska och matematik skolan finns också vissa strukturer för att dokumentera elevernas kunskapsutveckling. Det saknas dock skriftlig dokumentation av kunskapsuppföljningen i samtliga ämnen. *(se vidare punkt 1.2.3)*

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

I Djursdala pågår arbetet med att upprätta individuella studieplaner med skriftliga omdömen. De exempel som inspektörerna tagit del av uppfyller dock inte författningarnas krav eftersom de endast visar på en struktur men inget innehåll. Det saknas också skriftliga omdömen i samtliga ämnen. Skolan behöver vidta åtgärder för detta .

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

6 (13)

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov
Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Av 4 kap. 1 § skollagen framgår att särskilt stöd ska ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. Av 5 kap. 4 § grundskoleförordningen framgår att en elev ska ges stödundervisning, om det kan befaras att eleven inte kommer att nå de mål som minst ska ha uppnåtts vid slutet av det tredje, det femte och det nionde skolåret eller om eleven av andra skäl behöver särskilt stöd. Stödundervisning kan anordnas antingen i stället för utbildning enligt timplanen eller som ett komplement till sådan utbildning.

Av 5 kap. 5 § grundskoleförordningen framgår att särskilt stöd ska ges till elever med behov av specialpedagogiska insatser. Sådant stöd ska i första hand ges inom den klass eller grupp som eleven tillhör.

Av intervjuer framgår att särskilt stöd i första hand ges i engelska, svenska och matematik. Det saknas också åtgärdsprogram i andra ämnen än engelska, svenska och matematik.

Eleverna i Djursdala skola erbjuds således inte särskilt stöd i alla ämnen vilket måste åtgärdas.

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.
Enligt 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling ska bl.a. en plan mot kränkande behandling enligt 14 a kap. 8 § skollagen upprättas, följas upp och ses över un-

der medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Granskningen av Djursdala skolas plan mot kränkande behandling, d.v.s. lika-behandlingsplanen enl. tidigare lagstiftning, motsvarar inte till sitt innehåll de krav som finns i författningen. Planen saknar prioriterade åtgärder utifrån en aktuell kartläggning och det framgår inte vilka rutiner och ansvarsförhållanden mellan personalen som råder om kränkningar uppstår. Planen är inte upprättad under medverkan av med eleverna. Av intervjuer framgår att det pågår ett arbete på skolan som syftar till att förbättra innehållet i planen.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste vidta åtgärder så att planen lever upp till styrdokumentens krav. Vidare måste åtgärder vidtas för att eleverna kan delta i upprättandet och bör också innehålla en beskrivning av hur barn och elever har varit delaktiga.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

I bilaga 3 till skollagen finns föreskrifter om utbildningens omfattning i grundskolan (timplan).

I skolans timplan finns ingen redovisning av timantal för ämnet teknik. Eleverna på skolan undervisas dock i ämnet. Skolan har inte i sin timplan synliggjort ämnet teknik och därmed ej heller säkerställt i hur stor omfattning ämnet teknik erbjuds eleverna. Detta behöver åtgärdas.

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Av 2 kap. 17–18 §§ grundskoleförordningen framgår följande. I timplanen anges ett visst antal timmar för språkval. Som språkval ska erbjudas minst två av språken franska, spanska och tyska. En kommun är skyldig att anordna undervisning i ett språk som erbjudits om minst fem elever väljer språket och eleverna kan bedömas ha möjlighet att fortsätta studierna i språket i gymnasieskolan. Som språkval för en elev ska i stället erbjudas följande språk, om eleven och elevens vårdnadshavare önskar det: det språk som eleven har rätt till modersmålsundervisning i, svenska som andraspråk för elever som i övrigt får undervisning i svenska som andraspråk, svenska för elever som i övrigt får undervisning i svenska, engelska, eller teckenspråk. En kommun är skyldig att anordna undervisning i ett sådant språk, om minst fem elever väljer språket.

Eleverna i Djursdala skola erbjuds språkval endast i spanska, franska och tyska. Detta är inte förenligt med grundskoleförordningen och behöver åtgärdas.

Av 2 kap. 19–20 §§ grundskoleförordningen framgår följande. I timplanen anges ett visst antal timmar för elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. I elevens val kan även ingå ett språk som eleven inte tidigare har fått undervisning i (nybörjarspråk). Undervisningen ska till sitt innehåll och sin inriktning vara förenlig med målen i den kursplan eller de kursplaner som regeringen fastställt för det ämne eller de ämnen som utgör elevens val. Styrelsen ska erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Styrelsen ska sträva efter att tillgodose elevernas val genom att utnyttja de möjligheter som finns inom ramen för gällande bestämmelser.

Elevens val erbjuds i Djursdala skola form av temadagar minst en gång varje termin. Temat är t.ex. i form av musikal och tidsomfattningen anges i skolans timplan. Skolinspektionen bedömer dock att elevens val i Djursdala inte utgår från ett allsidigt urval av ämnen och uppfyller således inte förordningens krav. Gällande rektors beslut se även kommunbeslutet för Vimmerby.

10 (13)

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 2 kap. 2 § skollagen ska det för ledningen av utbildningen i skolorna finnas rektorer. Rektorn ska hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Det åligger rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar, framgår att som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet

inriktas på att nå de nationella målen.

Av intervjuer med lärare och rektor framgår att det finns strukturer för konferenser och möten där rektorn deltar. Rektorns ansvarsområde är dock stort och tillsynen i Djursdala skola visar att det saknas förutsättningar för rektorn att på ett kontinuerligt sätt hålla sig förtrogen med alla verksamheter som ingår i rektorns ansvarsområde. Det finns exempel på utvecklingsområden där rektorn är drivande samtidigt som önskemålen om mera närvaro och besök i klassrummen är tydliga från lärarnas sida. Rektorn vill dock påpeka att det finns möjligheter till kommunikation via mobiltelefon.

Utifrån ovanstående beskrivningar bedömer Skolinspektionen att rektorn inte har möjlighet att hålla sig förtrogen och ta ett tillräckligt ansvar för det pedagogiska ledarskapet och för uppföljning och utvärdering av skolans resultat. Inspektörerna vill peka på vikten av att huvudmannen ger rektorn förutsättningar att fullfölja sitt ansvar som rektor. Se vidare i kommunbeslutet.

3.3.2 Rektor fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, framgår bl.a. följande. Skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att

undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Rektorn har ansvaret för skolans resultat.

Djursdala skola följer upp elevernas kunskapsresultat på individnivå i ämnena engelska, matematik och svenska. På skolnivå finns också uppföljningar av resultatet, d.v.s. av kravnivån i de nationella ämnesproven för årskurs 5. Uppföljning sker också utifrån resultat från de nationella ämnesproven i matematik och svenska för årskurs 3. På skolnivå saknas emellertid en systematisk uppföljning och utvärdering av skolans kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i svenska och matematik i årskurs 3 samt i samtliga ämnen för årskurs 5. Därmed saknas ett viktigt redskap för att genomföra förändringar av undervisningen i syfte att nå en ökad måluppfyllelse. Rektorn måste ta ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen så att skolans utveckling främjas och en ökad måluppfyllelse nås. Detta behöver åtgärdas.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt 3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. Enligt 3 a § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska i kvalitetsredovisningen uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen redovisas.

Djursdala skolas kvalitetsredovisning innehåller en beskrivning av de förutsättningar som råder för verksamheten. Kvalitetsredovisningen saknar dock tydliga prioriterade åtgärder för en högre måluppfyllelse samt uppföljning av likabehandlingsplanen, planen mot kränkande behandling. I kvalitetsredovisningen dokumenteras också kunskapsresultat alltför begränsat. Uppföljning och utvärdering av kunskapsresultat i fler ämnen än engelska, matematik och svenska måste redovisas. Detta behöver åtgärdas.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredaren Ronny Högberg samt undervisningsrådet Sara Johansson.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Anders Kennberg
Undervisningsråd

Kopia till
Vimmerby kommun